

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/590/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615202690
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1615202690.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: TOPA STAV, s.r.o., so sídlom Sverepec č. 446, IČO: 46 308 326, zast. JUDr. Jánom Súkeníkom, advokátom v Považskej Bystrici, Stred 60/55, proti odporcom: X/ P. K., N.. XX.XX.XXXX, A. Y. XX, V., X/ R. K., N.. XX.XX.XXXX, A. Y. XX, V., X/ R. K., N.. XX.XX.XXXX, A. Y. XX, V., X/ E. K., N.. X.XX.XXXX, A. Y. XX, V.K., všetci odporcovia zast. JUDr. Petrom Šmeringaiom a JUDr. Martinom Kellom, advokátmi CONSULTA v.o.s. so sídlom v Bratislave, Šafárikovo nám. 4, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v konaní o určenie neúčinnosti právnych úkonov, na odvolanie odporcov proti uzneseniu Okresného súdu Malacky zo dňa 12. októbra 2015 č.k. 6C/441/2015-68 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa m e n í tak, že návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zamietá.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil odporcom 1/ až 4/ nepredať, nezameniť, nedarovať, nezaťažovať a iným spôsobom nepreviesť na tretiu osobu alebo nezaťažovať právom tretej osoby nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. Ú. V., D. na R. Č.. XXXX P. R. Č.. XXXX Okresného Ú. V., a to až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Predmetom už prebiehajúceho konania vo veci samej je určenie, že dohoda o vyporiadaní BSM a podielového spoluvlastníctva, vecné bremeno, ktorá bola do katastra nehnuteľností zavkladovaná na základe rozhodnutia Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pod. č. V 2115/14, právoplatného dňa 23.07.2014, uzatvorená medzi P. K., A. Y. XX, V. na jednej strane a P. K., R. K., R. K. P. E. K., všetci A. Y.Y. XX, V., na strane druhej, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným Okresným úradom Malacky, katastrálny odbor, pre kat. územie V. na R. Č.. XXXX a dohoda o vyporiadaní BSM, dohoda o prevode majetku, vecné bremeno, ktorá bola do katastra zavkladovaná na základe rozhodnutia Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pod. č. V 2115/14, právoplatného dňa 23.07.2014, uzatvorená medzi P. K. A. Y. XX, V. na jednej strane a P. K., R. K., R. K. P. E. K., všetci bytom Y.Y. XX, V., na strane druhej, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným Okresným úradom Malacky, katastrálny odbor, pre kat. územie V. R. Č.. XXXX, je voči navrhovateľovi právne neúčinná. Návrh zdôvodnil tým, že navrhovateľ má voči dlžníkovi P. K. splatnú pohľadávku vo výške 254.948,16 eur s príslušenstvom na základe vlastnej zmenky dlžníka zo dňa 05.06.2006, ktorá je predmetom súdneho konania, vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 5Zm/311/2014, na základe návrhu navrhovateľa na vydanie zmenkové platobného rozkazu zo dňa 19.08.2014. V čase, keď medzi navrhovateľom a dlžníkom prebiehali mimosúdne rokovania o uspokojení pohľadávky navrhovateľa, ukrátil dlžník svoj majetok, keď previedol svoje vlastnícke práva k nehnuteľnostiam v kat. úz. Malacky, ktoré sú zapísané na R. Č.. XXXX P. R. Č.. XXXX na odporcov v 1. až 4. rade. K prevodu došlo na základe „dohody o vyporiadaní BSM a podielového spoluvlastníctva, vecné bremeno“, ktorá bola zapísaná do katastra nehnuteľnosti pod V - 2115/2014 a na základe „dohody o vyporiadaní BSM, dohoda o prevode majetku, vecné bremeno“, ktorá bola zapísaná do katastra nehnuteľností pod V - 2115/2014.

Spolu s návrhom na začatie konania navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa navrhovateľ domáhal, aby súd zakázal odporcom 1/ až 4/ nakladať s nehnuteľnosťami v kat. úz. V., K. B. D. na R. Č.. XXXX P. na R. Č.. XXXX, najmä ich nepredať, nezameniť, nedarovať, nezaťažovať a iným spôsobom nepreviesť na tretiu osobu alebo nezaťažovať právom tretej osoby a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Svoj návrh na nariadenie predbežného opatrenia navrhovateľ odôvodnil tým, že konanie dlžníka, keď previedol nehnuteľnosti na odporcov preukazuje jeho snahu zbaviť sa majetku a tým znemožniť navrhovateľovi uspokojiť svoju pohľadávku. Vzhľadom na skutočnosť, že odporcovia sú vo vzťahu k dlžníkovi osoby blízke, existuje dôvodná obava, že títo prevedú vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na tretie osoby, prípadne ich zaťažia právom tretej osoby. Dôvodnosť obavy je preukázaná tým, že odporcovia už pri nadobudnutí nehnuteľnosti zriadili práve v prospech dlžníka právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v doživotnom užívaní nehnuteľnosti. Mal za to, že v danom prípade nevydaním takéhoto predbežného opatrenia by bol ohrozený výkon budúceho súdneho rozhodnutia. Okrem toho pohľadávka navrhovateľa aktuálne predstavuje cca 400.000,- eur, na uspokojenie ktorej bude potrebné použiť i predmetné nehnuteľnosti, pričom reálne hrozí obava, že odporcovia by mohli opätovne nehnuteľnosti zaťažiť právami tretích osôb alebo prevodom vlastníckeho práva k nim, čím by bol výkon budúceho súdneho rozhodnutia ohrozený.

Po oboznámení sa s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia a ostatného spisového materiálu, súd prvého stupňa dospel k záveru, že v danom prípade je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery medzi navrhovateľom a odporcami 1/ až 4/ tak, aby výkon súdneho rozhodnutia v budúcnosti nebol ohrozený.

Proti tomuto uzneseniu podali včas odvolanie odporcovia namietajúc, že v danom prípade neboli splnené dôvody pre nariadenie predbežného opatrenia, keď nárok navrhovateľa uplatňovaný v konaní je nedôvodný (nedostatočne osvedčený), obavy z ohrozenia nároku rovnako neboli odôvodnené žiadnou konkrétnou skutočnosťou. Prevodom nehnuteľností z P. K. na osoby jemu blízke došlo k realizácii rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 25. júna 2014 č.k. 5C/283/2014. Od nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam odporcami uplynul viac ako rok, odporcovia však neprejavili žiaden záujem o ďalších prevod. Argument, podľa ktorého samotná skutočnosť, že odporcovia sú vo vzťahu k prevodcovi osoby blízke, je nedostatočný. Rovnako pokiaľ na prevedených nehnuteľnostiach bolo zriadené právo zodpovedajúce vecnému bremenu, táto skutočnosť len potvrdzuje, že skutočným dôvodom prevodu bolo vyporiadanie BSM a realizácia súdneho rozhodnutia. Ďalej poukázali na skutočnosť, že odporkyne 3/ a 4/ sú maloleté, pokiaľ by aj chceli nehnuteľnosti ďalej prevádzať, potreboval by takýto právny úkon schválenie súdu. Súčasne odvolatelia poukázali na ustanovenie § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v prípade, ak nie je možné, aby veriteľ požadoval uspokojenie svojej pohľadávky z majetku, ktorý ušiel dlžníkovi, má právo na náhradu v peniazoch voči tomu, kto mal z tohoto úkonu prospech. Neobstojí preto argumentácia navrhovateľa, podľa ktorej v prípade nenariadenia predbežného opatrenia by navrhovateľovi hrozila nenapraviteľná ujma.

V ďalšom odporcovia poukázali na skutkové okolnosti celého prípadu v širšom kontexte, v zmysle ktorých považujú nadobudnutie pohľadávky zabezpečenej zmenkou navrhovateľom za sporné resp. ktorá pohľadávka mala zaniknúť započítaním. Neplatnosť prevodu pohľadávky je pritom samostatným predmetom sporu vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18C/137/2015. Hoci samotné nadobudnutie pohľadávky navrhovateľom považujú odporcovia za sporné, navrhovateľ mohol pohľadávku uspokojiť v celom rozsahu výkonom záložného práva, kde však navrhovateľ konal vedome na škodu P.predajom zálohu pod cenu), ktorý z uvedeného dôvodu realizoval započítanie, vedúce k zániku pohľadávky navrhovateľa. P. K. P. P. K.Á. nakoniec uzatvorili v ostatnej časti majetku BSM samostatnú dohodu, na základe ktorej sa vlastníkom ostatného majetku stal P. K.. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov mali odporcovia za to, že nariadeniu predbežného opatrenia chýba akýkoľvek dôvod a toto je ničím neodôvodneným zásahom do vlastníckych práv odporcov. Navrhli preto, aby odvolací súd napadnuté uznesenie prvostupňového súdu zmenil a návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcov rozporoval tvrdenia o neplatnosti prevodu pohľadávky či jej neexistencii respektíve zániku, pohľadávka podľa neho sporná nie je, pokiaľ doposiaľ nebol vydaný zmenkový platobný rozkaz, dôvodom sú len obštrukcie zo strany dlžníka, ktorý podal návrh o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky na Okresný súd Bratislava II. Dlžník nevlastní žiaden iný majetok, z ktorého by bolo možné pohľadávku navrhovateľa uspokojiť, k návrhu na zrušenie BSM za trvania manželstva došlo v čase, kedy mal dlžník vedomosť o pohľadávke navrhovateľa. Odporcovia podľa navrhovateľa vykonávajú právne úkony, ktoré sú v záujme dlžníka a jednoznačne nimi ohrozujú výkon rozhodnutia vymáhateľnej pohľadávky navrhovateľa. Ani ustanovenie § 42b ods. 4 O.z.

nemôže vytvárať prekážku pre poskytnutie navrhovanej právnej ochrany veriteľa, ktorý dostatočným spôsobom osvedčí, že bez nariadenia predbežného opatrenia mu môže vzniknúť značná a dokonca neodstrániteľná ujma. Rozhodnutie vo veci samej má byť použité na účely exekučného konania, ak by došlo k prevodu nehnuteľností alebo ich zaťaženiu v prospech tretej osoby, navrhovateľovi by bolo znemožnené v rámci exekučného konania uspokojenie svojej pohľadávky, bol by nútený opätovne podať žalobu voči odporcom o peňažnú náhradu, čím by sa uspokojenie pohľadávky opätovne oddialilo. Z týchto dôvodov navrhol navrhovateľ potvrdenie napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa.

Odvolačný súd prejednal vec v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., dospel pritom k záveru, že odvolanie bolo podané dôvodne.

Inštitút predbežného opatrenia plní zabezpečovaciu a preventívnu funkciu, predstavuje prostriedok na dočasné riešenie situácie, ktorá nastala buď v pomere medzi účastníkmi konania alebo vtedy, ak je obava, že by bol výkon súdneho rozhodnutia ohrozený. Jeho základným atribútom je dočasnosť a provizórnosť.

Zmyslom právnej úpravy predbežných opatrení obsiahnutej v ustanoveniach § 74 a nasl. O.s.p. je rýchlo a pružne vyriešiť situáciu, ktorá si vyžaduje okamžitý zásah súdu pred začatím súdneho konania alebo počas neho (§ 102 ods. 1 O.s.p.), odôvodnený spomínanou nevyhnutnou potrebou dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania alebo obavou z ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia (nie je vylúčená ani vzájomná kumulácia týchto dôvodov).

Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia súd musí skúmať naplnenie formálnych a vecných predpokladov uvedených v ustanovení § 74 O.s.p. Úspech účastníka konania, ktorý sa domáha nariadenia predbežného opatrenia, si vyžaduje preukázanie danosti hmotnoprávneho nároku (práva) medzi účastníkmi konania, ohľadne ktorého majú byť upravené ich pomery (tzv. osvedčenie nároku), a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej (dočasnej) úpravy. Samotný nárok teda nemusí byť preukázaný nepochybné. Podmienkou pre nariadenie predbežného opatrenia je súčasne osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy pomerov, by bolo právo niektorého z účastníkov ohrozené. Z dočasného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej. V každom prípade je teda potrebné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako aj osvedčenie existencie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia navrhovaného pred podaním návrhu vo veci samej musí byť tiež zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej, čo je odôvodnené tým, že súd pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia posudzuje potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania alebo obavou z ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia práve vo vzťahu k nároku, ktorý má byť uplatnený vo veci samej. Predbežným opatrením však nie je prejudikovaný konečný výsledok sporu, len sa ním zabezpečuje, aby konečné rozhodnutie mohlo mať vôbec reálny význam, a to aj preventívnymi účinkami predbežného opatrenia, ktoré v naliehavých prípadoch môže zamedziť i vzniku škody alebo inej ujmy, a ak k nej došlo, aj jej zväčšovaniu. Aj v prípade, že sú splnené formálne a vecné predpoklady vyžadované zákonom pre nariadenie predbežného opatrenia, súd musí ešte zvažovať, či v prípade jeho nariadenia nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov konania alebo tretích osôb, a teda posúdiť primeranosť zásahu, ktorý predstavuje nariadenie predbežného opatrenia.

Aj vlastnícke a užívacie právo, ktoré požíva ústavnú a zákonnú ochranu, je pritom možné obmedziť dočasnou úpravou pomerov, t.j. dočasným zákazom dispozície a jeho užívania a to vtedy, ak by výkon vlastníckeho práva bol v rozpore s inými, rovnako chránenými hodnotami (právami).

V predmetnej veci sa navrhovateľ domáha uloženia zákazu odporcom konkrétnym spôsobom nakladať s nehnuteľnosťami, do času právoplatného rozhodnutia vo veci samej, predmetom ktorého konania je žaloba o určenie neúčinnosti právnych úkonov dôvodiac, že vzhľadom na príbuzenský vzťah odporcov k dlžníkovi navrhovateľa existuje dôvodná obava, že títo prevedú vlastníctvo nehnuteľností na tretie osoby, prípadne ich právom tretej osoby zaťažia.

Navrhovateľ nebezpečenstvo existencie bezprostredne hroziacej ujmy vidí v ohrození budúceho výkonu súdneho rozhodnutia v prípade jeho úspechu vo veci, ak by v priebehu konania došlo k scudzeniu uvedených nehnuteľností odporcami. Pre nariadenie predbežného opatrenia však zákon, okrem osvedčenia pravdepodobnosti návrhom uplatneného nároku, predpokladá aj osvedčenie existencie dôvodnej (nie akejkolvek) obavy z ohrozenia budúceho výkonu súdneho rozhodnutia a naliehavosti potreby dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania. Táto obava musí vyplývať z konkrétneho konania odporcov smerujúceho k nakladaniu s nehnuteľnosťami a navrhovateľ existenciu dôvodnej obavy a nebezpečenstva vzniku bezprostredne hroziacej ujmy musí osvedčiť listinnými dôkazmi (napr.

listom vlastníctva k uvedenej nehnuteľnosti s vyznačenou plombou, ktorá deklaruje nadchádzajúcu zmenu vlastníckeho práva, inzerovanie ponuky na predaj uvedenej nehnuteľnosti a pod.). V opačnom prípade nemožno pomery medzi účastníkmi konania, aj keď len dočasne, upraviť tak výnimočným a závažným procesným prostriedkom ako je predbežné opatrenie. Na uvedených požiadavkách sa pritom zhoduje aj ustálená súdna prax.

Z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a listinných dôkazov založených v súdnom spise však nemožno vyvodíť riadne osvedčenie existencie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy a naliehavosti procesnej prevencie, argumentáciu navrhovateľa bez podloženia konkrétnych dôkazov možno chápať len ako subjektívne a hypotetické modelovanie možných situácií ústiacych do predpokladaných záverov, čo bez ďalšieho nemôže požívať ochranu zabezpečenú predbežným opatrením. Navrhovateľ žiadnym spôsobom neosvedčil konanie odporcov smerujúce k nakladaniu s nehnuteľnosťami, ktoré by odôvodňovalo naliehavosť zásahu súdu a okamžité poskytnutie ochrany navrhovateľovi pred nebezpečenstvom vzniku bezprostredne hroziacej ujmy. Jeho argumentácia je založená len na možných hypotézach a subjektívnych pocitoch navrhovateľa smerujúcich k presvedčeniu, že odporcovia budú s nehnuteľnosťami nakladať, keďže s nimi nakladať môžu, čo je samo osebe nepostačujúce.

Súd prvého stupňa preto nesprávne zhodnotil, že navrhovateľ osvedčil naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania a existenciu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, ako základných podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia, ktorých danosť nemôže bez ďalšieho vyplývať len zo subjektívnych a ničím nepodložených obáv a pocitov účastníka, ktorý navrhuje nariadenie predbežného opatrenia.

Z vyššie uvedených dôvodov je tak zrejmé, že chýbajú základné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia, odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne nesprávne zmenil (§ 220 O.s.p.) a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

O náhrade trov predbežného opatrenia vrátane trov tohto odvolacieho konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí súdu o veci samej (§ 145 O.s.p.).